

Ποιός είναι «ψυχοπαθής», κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας

/ [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)



Ποιός είναι «ψυχοπαθής», κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας

Πατερική Θεολογία

Πρωτοπρ. Ιωάννου Σ. Ρωμανίδου (+)

Καθηγητού Πανεπιστημίου

Επιμέλεια – Σχόλια: Μοναχού Δαμασκηνού Αγιορείτου

Μέρος Πρώτον: Στοιχεία Ορθόδοξου ανθρωπολογίας και Θεολογίας

2. Ποιός είναι «ψυχοπαθής», κατά τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας

Ο κάθε άνθρωπος είναι ψυχοπαθής κατά την Πατερική έννοια. Δεν είναι ανάγκη να είναι κάποιος σχιζοφρενής για να είναι ψυχοπαθής. Ο ορισμός της ψυχοπάθειας από Πατερικής απόψεως είναι ότι ψυχοπάθεια υπάρχει στον άνθρωπο εκείνον που δεν λειτουργεί σωστά η νοερά ενέργεια μέσα του. Όταν δηλαδή ο νους του ανθρώπου είναι γεμάτος από λογισμούς, όχι μόνο κακούς λογισμούς, αλλά και καλούς λογισμούς⁸.

Όποιος έχει λογισμούς, καλούς ή κακούς μέσα στην καρδιά του, αυτός ο άνθρωπος από Πατερικής απόψεως είναι ψυχοπαθής. Ας είναι οι λογισμοί αυτοί ηθικοί, ακόμη και ηθικώτατοι, ανήθικοι ή οτιδήποτε άλλο. Δηλαδή κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας όποιος δεν έχει περάσει από κάθαρσι της ψυχής από τα πάθη και δεν έχει φθάσει σε κατάσταση φωτισμού με την Χάρι του Αγίου Πνεύματος είναι ψυχοπαθής. Όχι όμως με την έννοια της Ψυχιατρικής. Ο ψυχοπαθής για τον ψυχίατρο είναι κάτι άλλο. Είναι εκείνος που πάσχει από ψύχωση, είναι ο σχιζοφρενής. Για την Ορθοδοξία όμως ένας που δεν έχει περάσει από κάθαρσι της ψυχής από τα πάθη και δεν έχει φθάσει σε φωτισμό, είναι νορμάλ ή δεν είναι νορμάλ; Αυτό είναι το θέμα. Ποιος είναι ο νορμάλ Ορθόδοξος Χριστιανός στην Πατερική παράδοσι; Αν θέλετε να το δήτε αυτό ξεκάθαρα, διαβάστε την ακολουθία του Αγίου Βαπτίσματος, διαβάστε την ακολουθία του Αγίου Μύρου, η οποία τελείται στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως την Μεγάλη Πέμπτη.

διαβάστε την ακολουθία των Εγκαινίων των ιερών ναών. Εκεί θα δήτε τι σημαίνει ναός του Αγίου Πνεύματος, εκεί θα δήτε ποιος είναι ο φωτισμένος.⁹

Όλες οι ακολουθίες καθώς και η ασκητική παράδοσις της Εκκλησίας αναφέρονται κυρίως σε τρεις πνευματικές καταστάσεις: Στην κάθαρσι από τα πάθη της ψυχής και του σώματος, στον φωτισμό του νου του ανθρώπου από την Χάρι του Αγίου Πνεύματος, και στην θέωσι της ψυχής και του σώματος του ανθρώπου. Κυρίως όμως μιλούν για την κάθαρσι και τον φωτισμό, επειδή οι ακολουθίες της Εκκλησίας είναι εκφράσεις της λογικής λατρείας. Οπότε ο νορμάλ Ορθόδοξος ποιος είναι; Ο βαπτισμένος, αλλά μη κεκαθαρμένος; Ο μη φωτισμένος; Ή ο κεκαθαρμένος και φωτισμένος; Ο τελευταίος φυσικά. Αυτός είναι ο νορμάλ Ορθόδοξος.

Άρα σε τι διαφέρουν οι νορμάλ Ορθόδοξοι από τους άλλους Ορθοδόξους; Στο δόγμα; Όχι, βέβαια. Πάρτε τους Ορθοδόξους, γενικά. Μεταξύ τους όλοι έχουν το ίδιο δόγμα, την ίδια παράδοσι και την ίδια κοινή λατρεία. Μέσα σε έναν ιερό ναό μπορεί να υπάρχουν π.χ. τριακόσιοι Ορθόδοξοι. Από αυτούς όμως μόνο οι πέντε να είναι σε κατάσταση φωτισμού, ενώ οι άλλοι να μην είναι. Και μάλιστα οι άλλοι να μην έχουν ιδέα του τι είναι κάθαρσις. ¹⁰

Οπότε τίθεται το ερώτημα: Οι νορμάλ Ορθόδοξοι Χριστιανοί μεταξύ αυτών πόσοι είναι; Δυστυχώς μόνο οι πέντε.

Η κάθαρσις όμως και ο φωτισμός είναι συγκεκριμένες καταστάσεις θεραπείας, που μπορούν να εξακριβωθούν από εμπείρους και φωτισμένους πνευματικούς πατέρες. Οπότε έχομε εδώ καθαρά ιατρικά κριτήρια. Ή μήπως δεν είναι καθαρά ιατρικά τα κριτήρια; Εφ' όσον ο νους είναι ένα φυσιολογικό όργανο του ανθρώπου, του κάθε ανθρώπου – διότι όχι μόνο οι Έλληνες ή οι Ορθόδοξοι έχουν νουν, αλλά και οι Μουσουλμάνοι και οι Βουδιστές και όλος ο κόσμος -, άρα όλοι οι άνθρωποι έχουν την ίδια ανάγκη για κάθαρσι και φωτισμό. Η δε θεραπευτική αγωγή είναι μία. Ή υπάρχουν πολλές θεραπευτικές αγωγές γι' αυτό το νόσημα; Και είναι πράγματι νόσημα ή όχι;

Σημειώσεις:

8. Βλ. Ιωάννου Ρωμανίδου: «Η θρησκεία είναι νευροβιολογική ασθένεια, η δε Ορθοδοξία η θεραπεία της», εν Ορθοδοξία – Ελληνισμός, Πορεία στην Τρίτη Χιλιετία, Β' τόμος, έκδοσις Ι. Μ. Κουτλουμουσίου, Άγιον Όρος, 1996, σσ. 67-76.

9. Ο καθηγητής κ. Γεώργιος Μαντζαρίδης, σε σχόλιό του σχετικό με το περιεχόμενο του βιβλίου του Αρχιμ. Ζαχαρία Ζάχαρου με τίτλο Αναφορά στην Θεολογία του Γέροντος Σωφρονίου (έκδοσις Ι. Μ. Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ

Αγγλίας, 2000), το οποίο δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Σύναξη (τεύχος 85, Ιαν. – Μάρτ. 2003, σσ. 94-98), αναφέρει τα εξής (σ. 98): «... Η αγάπη προς τους εχθρούς αποτελεί το αψευδές κριτήριο της αλήθειας και της καθολικότητας της Εκκλησίας. Στην διδασκαλία του αγίου Σιλουανού και του Γέροντα Σωφρονίου οι άνθρωποι δεν διακρίνονται σε εχθρούς και φίλους (ή, σε καλούς και κακούς), αλλά σε γνωρίσαντας και αγνοούντας τον Θεόν. Όπου αναγνωρίζονται εχθροί, σημαίνει ότι απορρίπτεται μέρος του σώματος της ανθρωπότητας και φαλκιδεύεται η παγκοσμιότητα. Η τήρηση της εντολής της αγάπης προς τους εχθρούς σημαίνει ότι ο άνθρωπος αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους, (ότι) γίνεται καθολικός, παγκόσμιος. Και σε εκκλησιολογικό επίπεδο η αγάπη προς τους εχθρούς αποτελεί κριτήριο που βεβαιώνει την καθολικότητα. Αληθινή Εκκλησία είναι εκείνη που διατηρεί ζωντανή την αγάπη προς τους εχθρούς (σ. 350). Η επισήμανση αυτή είναι βαρυσήμαντη και ιδιαίτερα επίκαιρη στην εποχή μας».

10. Η λέξις Δυτικός εδώ νοείται όχι γεωγραφικά, αλλά πολιτισμικά και θρησκευτικά και σημαίνει την Δυτική, Παπική και Προτεσταντική, θρησκευτική και πολιτισμική παράδοσι.

Πηγή- www.impantokratoros.gr